

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Терешко Юлія Володимирівна

канд.екон.наук, доцент кафедри Цифрових технологій
та проектно-аналітичних рішень
ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»», Україна

Кузнецова Ольга Вікторівна

канд.екон.наук, доц., кафедри Управління, фінансів та адміністрування
Одеський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП", Україна

Теоретичне узагальнення проблем інвестування в інноваційні цифрові проекти в промисловому секторі набуває особливого значення, адже цифрова трансформація стала ключовою складовою економічної стійкості та розвитку. На підприємствах галузі промисловості цифровізація реалізується через впровадження рішень e-government, розвиток смарт-фабрик, використання технологій Індустрії 4.0, хмарних сервісів та систем на основі штучного інтелекту. Важливу роль у цьому процесі відіграють державна політика, платформи на зразок “Дія”, а також заходи зі стимулювання цифрових інновацій у бізнес-середовищі.

Статистичні показники останніх років свідчать про динамічний розвиток цифрових технологій в українській промисловості, навіть попри складні зовнішні умови, спричинені війною. Водночас спостерігається нерівномірність проникнення цифрових інструментів у різні сегменти економіки. З одного боку, великий бізнес швидше інтегрує цифрові рішення у виробничі процеси, активно інвестує у системи управління виробництвом (ERP, MES), використовує цифрові двійники, IoT-сенсори та хмарні платформи для підвищення ефективності. З іншого боку, малі та середні підприємства (МСБ) відстають: майже 70 % з них не мають базової онлайн-присутності, що обмежує їхню конкурентоспроможність на міжнародному ринку [1].

Розвиток цифрової економіки в промисловому секторі підтверджують і макроекономічні показники. За даними ЄАОТС [2], у 2024 році доходи ІТ-галузі зросли на 45 % порівняно з 2022 роком, що свідчить про структурний зсув економіки у бік цифрових сервісів та інноваційних технологій. Експорт ІТ-послуг залишається важливим фактором валютних надходжень країни, а активний розвиток хмарних сервісів демонструє готовність підприємств переходити на більш гнучкі та безпечні моделі обробки даних.

Розглянемо основні тренди цифровізації промисловості:

1. Цифрові платформи для державних послуг. Україна суттєво просунулася у сфері "держави в смартфоні": за даними 2024 року, портал Дія має понад 19,4 млн користувачів, а мобільний додаток — близько 18 млн.

2. Цифрові рішення для транспарентності. Системи на кшталт Prozorro (досвід закупівель), є ефективними інструментами антикорупційних схем й сприяють відкритості у державних і промислових закупівлях.

3. Сфера цифрових технологій (ICT / IT) у промисловості. У 2024 році внесок ІТ-індустрії у ВВП становив 3,5-3,7 %, а експорт ІТ-послуг — \$6,45 млрд (у 2022 – \$7,3 млрд), присутній спад після стрімкого зростання.

Стратегічна інфраструктура. У 2024–2025 роках ухвалено "SME Strategy 2024–27" і "WIN-WIN цифрову стратегію до 2030", які передбачають впровадження інструментів для промислової цифровізації — документообігу, GIS, реконструкції, кібербезпеки. Що стосується супутньої цифрової інфраструктури: запуск пілоту 5G у трьох містах у листопаді 2024р, (зокрема у Львові), з плануванням повного покриття всієї території України до 2030 р.

4. Впровадження технологій та інструментів Індустрія 5.0 як нового етапу розвитку. Україна почала наближати свою промисловість до принципів Industry 5.0—робототехніка, кібербезпека, circular manufacturing тощо. Втім, бракує фінансування і залучення підприємств до трансформації.

5. AI, хмарні рішення, великі дані. Експертні центри активно розвивають штучний інтелект для стратегічних секторів, зокрема енергетики, освіти, медицини, держуправління і агросектору. Паралельно створюється центр досконалості з інтеграції AI в публічному секторі. Також очікується, що у 2025 році ринок публічних хмар в Україні

зросте до \$1,02 млрд, з середньорічним темпом росту (CAGR) 22,8 % до 2030 року.

6. Сектор розвитку інноваційної промислової екосистема. За підтримки ЄС і Digital Single Market, Україна рухається до регуляторного зближення і створення стимулів для експортних промислових інновацій.

7. Роль стартапів і DefenseTech: Сектор захисту—Особливо дрони—став швидко зростаючим: від кількох до сотень компаній, а Україна перетворилася на глобальний осередок DefenseTech-інновацій.

Таким чином, статистика показує, що Україна, навіть в умовах воєнних ризиків, зберігає цифровий потенціал і робить ставку на промислову діджиталізацію як основу післявоєнного відновлення та інтеграції у світові ланцюги доданої вартості.

Сучасний стан цифрової трансформації в українській промисловості можна охарактеризувати як перехідний етап від фрагментарного впровадження технологій до системної діджиталізації виробничих процесів [3].

По-перше, Індустрія 5.0 стає стратегічним орієнтиром для підприємств, які прагнуть інтегрувати кіберфізичні системи, штучний інтелект, роботизацію та Big Data-аналітику. Це дозволяє не лише оптимізувати виробничі цикли, а й створювати передумови для більшої гнучкості у реагуванні на зміни ринкового попиту.

По-друге, розвиток 5G-мережі та відновлення телекомунікаційної інфраструктури створюють технічні умови для масового впровадження IoT-рішень у промисловості. Це відкриває можливості для розумного виробництва, де виробниче обладнання стає інтерактивним, здатним до самодіагностики та взаємодії з іншими елементами виробничого ланцюга в реальному часі.

По-третє, важливою тенденцією стає цифрова інтеграція бізнесу з державними сервісами. Платформа Дія.Бізнес забезпечує інструменти для електронного документообігу, реєстрації підприємств, отримання дозволів та державної підтримки. Це знижує транзакційні витрати та підвищує прозорість відносин між державою та бізнесом.

І нарешті, підприємства промисловості сьогодні звертають велику увагу до забезпечення кібербезпеки та цифрової стійкості. Масові кібератаки на інфраструктурні об'єкти України актуалізували потребу у створенні захищених промислових цифрових систем, що є критично важливим для виробничих компаній, які інтегрують AI-рішення та обробку великих даних.

Отже, сучасний контекст діджиталізації промисловості в Україні відображає поєднання інноваційних можливостей і викликів, серед яких ключовими є нерівномірність цифрової трансформації серед підприємств різного масштабу, потреба в модернізації інфраструктури та забезпечення кіберстійкості.

Список використаних джерел:

1. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentariiekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-zhovten-2023>.
2. State OF Digital Communications 2023. European Telecommunications Network Operators' Association. URL: <https://etno.eu//downloads/reports/etno-state%20of%20digital%20communications%202023.pdf>.
3. Ostrovska H., Ostrovskyy O. Digital management in the innovative development of industrial enterprises. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Економічні науки»*. 2023. Т. 27. № 1–2. С. 53–61. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2023-1-2-53-61>.